

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 29
február 2019
cena 1 euro

3

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Prenasledovanie ich nezlomilo

NÁŠ ROZHOVOR

Jozef Karvaš (1945) z Banskej Bystrice sa môže pýšiť strýkom Imrichom – guvernérom Národnej banky Slovenska počas prvej Slovenskej republiky, ale aj o nič menej významným, v tom čase riaditeľom Obchodnej akadémie v Nitre Jozefom Karvašom, jeho otcom. Imricha odsúdili nacisti i komunisti, Jozefa komunisti, už dva mesiace po skončení vojny. Obžaloval ho Ľudový súd v Nitre za to, že bol veliteľom Hlinkovej mládeže. Jozef Karvaš ml. nielenže zdedil ťažké politické bremeno, ale aj sám k nemu prispel. Príležitosť sa naskytla v roku 1968... Napriek nepriazni osudu v roku 2017 získal exkluzívny certifikát OXFORD ENCYKLOPEDIA so životopisom. Publikuje štúdie a články so zameraním na džez, popri práci so svojimi hudobnými telesami sa venuje hraniu vážnej a chrámovej hudby najmä ako hráč na trúbku s chrámovými zborními a sólistami

Jozef Karvaš

Foto Eva Zelenayová

Ľudové súdy konali okamžite a bez zmlovania. Na koho ukázali prstom, skončil na šibenici. Ako sa z toho dostal váš otec?

Pozval do Nitry profesora Víta Hejného, manžela herečky Nadi Hejnej. Nemusel vypovedať, veď ako Čech, musel opustiť školu, na ktorej bol riaditeľom môj otec. Ale prišiel

a vypovedal v prospech otca. Hejny sa po vojne stal pracovníkom Ministerstva školstva a osvetu v Prahe a zrejme to zapôsobilo na tribunál. (Jeho výpoveď uverejňujeme na 16. strane.)

Aký bol ďalší osud vašej rodiny?

Pokračovanie na 10. strane

V čísle	Ján Litecký Šveda Oslavy slovenskej štátnosti - osemdesiate	2
	Eva Zelenayová Po ovoci ich poznáte	3

Eva Zelenayová V júni sa uskutoční 14. snem PV ZPKO	4-5
Ján Litecký Šveda Bezodná bezočivosť	6

Ján Košiar Prvá SR a Katolícka cirkev	8
Vlado Gregor Chyťme sa zdravého rozumu?	9

Július Homola Paradoxy dejín	12
Parlament prijal prvý protikomunistický zákon	13

ročník 29 • marec 2019

Oslavy slovenskej štátnosti - osemdesiate

To, ako sa správame k svojim významným výročiam je veľkým svedectvom o nás. O všetkých bez rozdielu. Špeciálne pri oslavách slovenskej štátnosti, a je takmer jedno či ide o prvú či o druhú, vidno nielen to, že Slováci stále nemajú médiá vo svojich rukách, ale aj celý rozsah toho, ako množstvo ľudí znetvorila dlhoročná indoktrinácia českým plebejstvom a nenávisťou českého meštiaka voči všetkému slovenskému. Pretože ten keď zistil, že sa nemá nad čím povyšovať, že Slovák je jednoducho iný ako ho predstavovala šovinistická propaganda, prešiel od počiatkovej povýšenosti rovno k nenávisti. Prirodzene, najviac to vidno na postoji k prvej slovenskej štátnosti, lebo to bol prvý krok, o ktorom naši nepriatelia dobre vedia, že bol základný.

Keď chceme hovoriť o slovenskej štátnosti a jej oslavách, patrilo by sa hovoriť aj o demokracii. Gustáv Husák v auguste 1956 vo väzení v Leopoldove priznal sa spoluväzňovi, že komunisti dobre vedia, že ešte v roku 1948 bolo minimálne 80 percent občanov Slovenska za Tisu a za Slovenský štát. Vieme, že medzitým slovenskú štátotvornú elitu vyhnali, porazili a pozatvárali, no živná pôda, z ktorej vzišli, vrátane všetkých kultúrnych či ekonomických daností, tu zostala. Aj keď dnes by to už nebolo tých 80 percent, veď propagandistický proces pokračuje dodnes.

Oslavujeme štátnosť, nie režim

Demokracia, ak nechceme nejakú znetvoriť jej zmysel, by mala byť hrou síl, ktoré sa presadia prirodzene, nie totalitnými spôsobmi 50. rokov, ktoré sa tu zase začínajú vraciť, vrátane potláčania slobody slova. Dnes sa síce už aj naši majstri pokroku tvária, že uznávajú demokraciu, no na konkrétnych krokoch to ešte stále nevidno. Keď si však ctíme demokraciu, akékoľvek číslo je neobíditeľné, napriek tomu, ba možno práve preto, lebo v prvej SR bola demokracia dosť ohraničená. Prehlási niekto, že Perzská ríša neexistovala, lebo tam nemali demokraciu? Boli rímski cisári demokrati? A existovali vôbec? Neboli to všetko „vojnoví zločinci“, ktorých treba z dejín vymazať? Že za prvej Slovenskej republiky to nebola vzorová demokracia podľa učebníc, ešte neznamenalo, že ľudia režim neuznávali, keďže to bol štandardný režim, aké boli v tom čase prakticky v celej kontinentálnej Európe. Samozrejme, že mal aj svoje chyby, tak ako všetky režimy, no ak my ich nechceme opakovať, ak chceme byť ozajstní demokrati, potom vôľa vôbec nie zanedbateľnej časti obyvateľstva, navyše neprirodzene zdecimovaná červe-

ným terorom, musí mať pre nás nielen výpovednú hodnotu, ale aj morálny imperatív. Vyzerá to však tak, že nepriatelia slovenskej štátnosti, ktorí sa zamerali výlučne na židovskú otázku, vrátane šírenia nenávisťných lží o vraždení Židov, nepotrebuju nijaké argumenty, ani historicky overené fakty. Zaujímavé, že dodnes si nejakú nevšímli, že napríklad také USA, ktoré majú na rováši genocídu pôvodného obyvateľstva, svoj 4. júl veľkolepo oslavujú, ako keby sa nič nestalo. Pretože ide o štátnosť.

Vytráca sa pluralita

Keď už sme pri USA – tam ešte v 50. a 60. rokoch bola diskriminácia černochovo oveľa väčšia, ako Židov za prvej SR, no nikto neoznačuje Roosevelta, Trumana, Eisenhowera ani Kennedyho za „vojnových zločincov“. Žiaľ, nie je to len u nás, ale ako nejaký novodobý mor sa po celej Európe šíri tendencia, stále niečo z minulosti prerozprávať dnešným jazykom a hlavne, moralisticky škandalizovať to, čo v tých časoch bolo jednoducho samozrejmé. Žiaľ, už aj z vedeckých diskusií sa vytráca pluralita, hlavne z historických. No veda bez plurality je len obyčajná propaganda.

Ale máme tu aj bližší príklad – minuloročné oslavy storočia českej štátnosti. Štátnosti, ktorá do vojny iba prekryvala český šovinistický projekt, keď demokracia bola iba veľmi tenkým krycím pláštikom, a po vojne zastrešovala už neskrývaný zločinecký komunistický projekt. Takáto debata by sa samozrejme nemala týkať iba demokracie, ale aj toho, kvôli čomu akákoľvek demokracia či režim existuje – ochrana života svojich občanov a jeho civilizovaného rámca. Tak porovnajme: za prvej SR, ktorá vznikla parlamentnou cestou a v mieri, aj keď väčšinu času sme boli v krutej vojne, nebola jediná poprava, nikto neprelial krv po politických procesoch. Na neodolateľný nátlak svojho tútora, vtedy najsilnejšej európskej mocnosti, vyviezli síce Židov do pracovných táborov, no keď sa začali šíriť ešte iba pochybnosti o tom, či sa s nimi zaobchádza civilizovane, deportácie sa zastavili. Československo naopak. Táto v pravom slova zmysle vojnová republika, keďže vznikla v prvej svetovej vojne a aj obnovená bola v druhej svetovej vojne, nielenže vyhnala po vojne 3 milióny svojich obyvateľov – a nie do nejakých pripravených táborov, ale len tak, na holú zem – no navyše brutálne povraždila vyše 200 000 (!!!) svojich občanov. Pritom z územia, ktoré nikdy nebolo etnicky české. Deportácie do gulagov teraz zhovievavo vynecháme. A tu nešlo o nejaké podozrenie, či ich niekde ďaleko nevráždia, nie, oni ich „ľudovodemokraticky“ hromadne vraždili sami. Dokonca kočky s malými deťmi hádzali do Labe.

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábek a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** uzpko@mail.t-com.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 1 EURO ● **Predplatné 10 EUR/kalendárny rok** ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 BIC: LUBASKBX ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Prezidenti s krvavými rukami

Len tak na okraj – toto vraždenie rozpútali z presne rovnakého dôvodu, z akého Hitler prikázal vyvážať Židov – z nenávisťného nacionalizmu. No naši sluhovia boli priam vo vytržení pri oslavách takejto štátnosti. Nehovoriac už o tom, že každý jeden (!) československý prezident mal krvavé ruky. Beneš dokonca krvavejšie ako Gottwald a to už je čo povedať. No štvrtstoročie druhej slovenskej štátnosti sa takmer nespomenulo. Okrúhle výročie autonómie „naše“ médiá opäť iba využili na šírenie nenávisťných klamstiev, za ktoré by sa ani Goebbels nemusel hanbiť. Zbabelú československú armádu, ktorá v celej svojej histórii mala jediný vojenský zásah, aj to iba proti svojim obyvateľom v roku 1969, radšej nespomenú, no slovenskú armádu by chceli haniť. Tu treba povedať, že slovenská armáda síce nemohla bojovať na tej správnej strane, lebo v tej časti Európy vtedy taká nebola. Ale aspoň bojovala, a udatne, proti boľševikom, najväčším zločincom ľudskej histórie. Veď prostí ľudia ich aj všade kam prišli, vítali ako osloboditeľov. Toto naši komunisti samozrejme nemôžu nijako priznať.

Nesmieme sa vzdáť

Na záver už len pokus o malé vysvetlenie, prečo „naše“ médiá sú schopné priam orgií nenávisťnej propagandy voči Slovensku a jeho histórii. Až panicky neznesú čo i len náznak porovnania – ako jedni politici vedeli pod brutálnou Hitlerovou čizmou pre svojich občanov uhrať všetko, čo bolo

len trochu v možnostiach, nehovoriac už o ekonomike a neexistencii korupcie na najvyšších miestach; na strane druhej súdruhovia v mierových časoch už na kývnutie z Moskvy brutálne vraždili a mučili svojich spoluobčanov a keď prikázali Židov, tak aj Židov a spravili z nás chudobinec Európy na pokraji tretieho sveta. A tak, aby veľmi nebučalo, že kto nám to tu vládol a ako, zostáva pre nich jediná možnosť, tabuizovanie historických faktov. Tak ako u domorodcov niekde v Polynézii.

Nuž ale aspoň malá nádej nám zostáva a tej sa nikdy nesmieme vzdáť. Nádej, že pravda ešte nikdy nebola ani na strane sluhov, tých druhotriednych ľudí, ani na strane komunistov. Iba tupá moc, a preto musia všetko nanovo cenzurovať a zakazovať, pretože v akejkoľvek diskusii, kde by boli pripustené faktické a historické argumenty, by beznádejne pohoreli. Ako výstižne povedal Winston Churchill: „Politická lož sa nikdy nestane historickou pravdou, tak ako sa olovo po nijakom čase nezmení na zlato.“

A ešte niečo. Ak Robert Fico myslel svoju predvolebnú kampaň vážne, kampaň, kde sa to na bilbordoch len tak hmýrilo niekoľkometrovými nápismi „ZA SLOVENSKO“ a nie len ako predvolebný trik, rovnaký ako boli Dzurindove dvojnásobné platy, potom by 14. marec musel byť už dávno aspoň pamätným dňom.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Po ovocí ich poznáte

V dohľadnom čase čakajú občania Slovenskej republiky voľby prezidenta, europoslancov i poslancov do Národnej rady SR. Politickí väzni si ctia konzervatívne hodnoty, sú pevní vo viere a milujú svoju vlasť. Odmietajú bezbrehý liberalizmus, ktorý si tak tvrdo presadzuje cestu k ovládnutiu sveta, Slovensko nevynímajúc.

Aké je v súčasnosti rozvrstvenie politických síl, ktoré by sa podľa prieskumov verejnej mienky po budúcich parlamentných voľbách mohli dostať do parlamentu? Ak budeme vychádzať zo schémy pravica a ľavica, a ak k pravici priradíme strany konzervatívne a liberálne, tak k ľavici patrí Smer-SD, ale aj ultra ľavicovo liberálne Progresívne Slovensko. K pravici zasa SNS, ĽS NS, SaS, OĽaNO, Sme rodina, Spolu, KDĽH. Most-Híd je pravicovou etnickou stranou.

Na pravej strane spektra iba SNS

a ĽS NS možno považovať za konzervatívne strany s kresťanskou a národnou orientáciou. SaS je výrazne liberálna, podporuje homosexuálne manželstvá i adopciu detí homosexuálnymi párami. Napriek tomu strany OĽaNO, Sme rodina, Spolu, KDĽH, ale aj Progresívne Slovensko sa považujú za

SLOVO SVEDECTVA

strany, ktoré by po najbližších parlamentných voľbách mohli s SaS vytvoriť koalíciu. To by znamenalo uvrhnúť Slovensko na cestu liberálnej demokracie, bez úcty k tradičným hodnotám, ku kresťanstvu, v ústrety gender ideológii, chaosu. Presne k tej liberálnej demokracii, ktorú tak intenzívne podporuje George Soros cez svoje Nadácie otvorenej spoločnosti (NOS).

Do akých absurdných rozmerov sa dostala slovenská politická scéna svedčí napríklad fakt, že predseda Občianskej konzervatívnej strany (OKS) Ond-

rej Dostál kandidoval v minulých voľbách na kandidátke liberálnej SaS. Bývalá premiérka Iveta Radičová, nominovaná Slovenskou demokratickou a kresťanskou úniou (SDKÚ), sa v televíznej diskusnej relácii prihlásila k liberálnej demokracii. Dodnes nechápe, čo mal biskup Rudolf Baláž voči nej, keď ako prezidentská kandidátka vyhlásila, že morálka je vecou dohody. Prezidentskú kandidátku Zuzanu Čaputovú, podpredsedníčku Progresívneho Slovenska vyznačujúceho sa extrémnym ľavicovým liberalizmom, podporuje bývalý arcibiskup Robert Bezák!

Mnohí naši členovia sa sťažujú, že politike prestávajú rozumieť a niet sa čomu čudovať. Mýlia ich názvy strán i reči politikov. Ku správnej voľbe nás môžu priviesť slová z evanjelia: Po ovocí ich poznáte.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

V Bratislave rokovala Výkonná rada PV ZPKO

V júni sa uskutoční 14. snem organizácie

Výkonná rada PV ZPKO sa uskutočnila 13. februára v Bratislave. Schôdzu otvoril a viedol predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Pripomenul záväzky z ostatnej výkonnej rady, najmä vyhľadávanie svedkov komunistických zločinov v regiónoch Slovenska. Taktiež zdôraznil, že je treba upriamiť pozornosť na pozostalosť po politických väzňoch, aby sa zachovali dôkazy.

Predseda organizácie informoval funkcionárov o zvýšení tlače Svedectva o 500 kusov a zabezpečenie jeho predaja v stánkoch krajských miest. Poďakoval sa dp. Ignácovi Jurušovi, ktorý sa podujal zvýšený náklad zasponzorovať. Aj naši členovia môžu osloviť predajcov v stánkoch MEDIAPRINT - KAPA kde bude Svedectvo voľne dostupné, aby zobrali do predaja naše periodikum.

Ján Litecký Šveda uviedol, že MV SR zaslalo stanovisko k použitiu vlašskej dotácie, v ktorom konštatovalo, že jej použitie bolo správne. V tejto súvislosti sa zmienil o záujme zamestnať archívára, ale bude to možné len vtedy, ak sa zvýši dotácia pre organizáciu. Ďalej uviedol, že organizácia plánuje vydať zborník z košického seminára. Je pravdepodobné, že vyjdú aj verše politického väzňa Ladislava Solára, ktoré sa sponzorský podujal podporiť taktiež dp. Ignác Juruš. A v pláne je aj knižka

Účastníci Výkonnej rady PV ZPKO.

Foto Eva Zelenayová

od Martina Lacka o životnom príbehu Juraja Hurného, na ktorú autor má sponzorov.

Kľúč na snem

Ako hlavná zaznela informácia o konaní 14. snemu PV ZPKO. Navrhnutý termín je 4. alebo 5. jún. Preto je potrebné najneskôr do 30. apríla nahlásiť do ústredia pani Y. Machovičovej delegátov podľa kľúča, max. 8 delegátov na regionálnu organizáciu. Rovnako treba poslať aj návrhy na voľby do jednotlivých centrálnych funkcií. Okrem toho predseda PV ZPKO požiadal členov výkonnej rady, aby do konca apríla poslali návrh na vyznamenanie jedného člena z regionálnej organizácie.

Predseda organizácie požiadal prítomných, aby do konca roka zaslali plán akcií na ďalší rok aj s predpokladanými výdavkami. Na budúci rok treba napríklad očakávať pietnu spomienku v Trebišove a treba na to zavčas myslieť. Taktiež zoznam členov a správu o činnosti do 15. decembra kalendárneho roku. Rafael Rafaj podotkol, že ak regionálne organizácie usporadúvajú podujatia, bolo by potrebné ich registrovať, lebo v januári to musí ústredie nahlásiť registrujúcemu orgánu ministerstva a vtedy sa už ťažko hľadajú údaje. Ako príklad uviedol spomienkovú návštevu hrobu politického väzňa, koľkí a kedy sa na nej zúčastnili, prípadne ďalšie výdavky. Taktiež poznamenal, že sa ukazuje schodnejšia cesta na doplnenie pamätných tabúľ na cintoríne Vrakuňa ako doposiaľ.

Zaznelo v diskusií

Čestný predseda **Arpád Tarnóczy** upriamil pozornosť na voľby prezidenta SR. Vyzval prítomných, aby volili za prezidenta vlastenca a kresťana. V televíznej súťaži o Najväčšieho Slováka odporúčal zasláť do ankety meno Andreja Hlinku. Jeho návrh bol prijatý so všeobecným súhlasom.

Mária Dvorčáková, predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove informovala o účasti na besede, kde publicista

V strede predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda počas zasadnutia výkonnej rady.

Foto Eva Zelenayová

Andrej Bán nevyberavo a zavádzajúco hovoril o biskupovi Vojtaššáki. Ďalej povedala, že ÚPN nepozýval našu organizáciu na odovzdávanie ocenení politickým väzňom. Taká situácia bola v období, keď bol predsedom správnej rady ÚPN Ondrej Krajňák. Podľa nedávneho rozhovoru nášho predsedu s podpredsedom SR ÚPN Jánom Pálffym sa to už napravilo.

Arpád Tarnóczy navrhol, aby organizácia požiadala významných právnikov, ktorí by vytvorili právny orgán PV ZPKO, ktorý by dokázal riešiť sporné otázky s ďalšími organizáciami.

O tabuli v Hlohovci

Mirko Tuchyňa hovoril o osobnej skúsenosti. Povedal, že bol sponzorom pamätnej tabule na zámočku v Hlohovci, ktorú realizoval pán Granec. Ten sa neskôr stal členom KPVS. Počas rekonštrukcie zámočku zhodili pamätnú tabuľu a pán Tuchyňa interpeloval Trnavský samosprávny kraj, aby tabuľa bola opätovne inštalovaná. Odpoveď prišla, že tam nijakí mladiství politickí väzni neboli. Ale táto skupina politických väzňov iný pamätník nemá, povedal pán Tuchyňa. K tejto situácii poznamenal: „V roku 1951 väzenie premiestnili do Zámrsku a ja som bol súdený v roku 1952. Na pamätnú tabuľu som poskytol tritisíc ko-

Zlava Mirko Tuchyňa v rozhovore so Štefanom Novákom.

Foto Eva Zelenayová

rún. Našiel som ochotného pána, ktorý má príbuzného a ten je priamo zainteresovaný na rekonštrukcii zámočku. Je to synovec biskupa Gojdiča a sľúbil, že tá tabuľa sa dostane na pôvodné miesto. Že sa o to postará. Aktuálne sa nachádza vo vlastivednom múzeu v Hlohovci. Nikto mi viac nemôže pomôcť, ako architekt Gojdič. Ja som tabuľu financoval, nachádza sa v TSK, ten by sa mal o to postarať.“ Ešte dodal, že ho požiadala televízia, aby jej bol 26. februára k dispozícii, ale nevie, na čo sa bude pýtať. Súčasne vyjadril záujem o plánované stretnutie R. Rafaja s poslancami NR SR

v súvislosti s odmeňovaním politických väzňov. Pán Tuchyňa sa zaujímal o článok od pána Sýkora o bombardovaní Zlatých Moraviec. Povedal, že on sám bol svedkom týchto udalostí a rád by sa s ním skontaktoval.

Štefan Novák objasnil, že pán Granec navrhoval na výkonnej rade zriadenie pobočky pre mladistvých politických väzňov, no organizácia nesusúhlasila s ďalším triedením a preto odišiel do KPVS.

Schôdzu zakončil predseda PV ZPKO **Ján Litecký Šveda** pozvaním na obed.

Eva Zelenayová

Uctili si mučeníkov

V Bijacovciach pri pamätnej tabuli Pavla Kalinaja.

Foto archív

Spomienka na mučeníkov Pavla Kalinaja a Bernarda Jaška sa konala 17. februára v Bijacovciach. Pietna spomienka sa začala sv. omšou obetovanou za politických väzňov v kostole Všetkých svätých. Celebroval ju páter Stanislav Bindas, CM, kňaz Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul. Zaujal mimoriadne hlbokými a aktuálnymi myšlienkami tak členov našej organizácie, ako aj obyvateľov obce. Po bohoslužbe nasledoval akt kladenia vencov pri tabuli venovanej Pavlovi Kalinajovi za prítomnosti starostu obce Mgr. Jána Pivovarníčka. Členovia PV ZPKO z Levoče si pri tejto príležitosti pripomenuli krutosť 50. rokov.

Mária Dvorčáková
predsedníčka RO PV ZPKO Prešov

Čo na Jakubovom námestí neodznelo

Bezodná bezočivosť

Náš momentálne najhlasnejší majster pokroku, poslanec NR SR za Smer-SD súdruh Ľuboš Blaha, opäť zaburácal. Na Facebooku sme sa pri príležitosti návštevy amerického ministra zahraničia Mika Pompea opäť mohli dočítať o zlých kapitalistoch a dobrom komunizme. Že si trochu utiahol z propagandisticky a organizačne mimoriadne odfláknutej návštevy Brány slobody na Devíne, na tom nie je nič zlé. Keď sa niečo nevydarí, tak sa nevydarí, stáva sa. Veď keď už niekto chcel pánovi Pompeovi priblížiť komunistický teror, hádam nemal osloviť len second-hand organizáciu politických väzňov, ale jej originál a hlavne navštíviť bolo treba ústredný pamätník popravených a umučených komunistickým režimom na bratislavskom cintoríne Vrakuňa, a nielen tým, čo zomreli na úteku, občas aj s menej čistým úmyslom. Samozrejme, že taký Pompeo ani netuší, kto je u nás „who is who“, ale ako vidíme, veľmi dobre to vedia tí, čo mu robili program, či už na americkej ambasáde alebo na našom ministerstve diplomacie, kam raz za čas zasielame listy s prosbou, aby do programu významných politických návštev zahrnuli aj návštevu nášho pamätníka. Jeden zo zádrhov bol možno aj ten, že na stránkach nášho časopisu sme privítali zvolenie Donalda Trumpa, tak primerane, ale jeho nová garnitúra dodnes nedokázala u nás vymeniť starého veľvyslanca, čo by možno aj bolo prišlo do reči. Mimochodom – celá hystéria okolo bezpečnostných opatrení, ktorými si Američania už dlhé roky nerobia dobré meno a pekne sa strápnili aj pri mini akcii na Bráne slobody, sú práve dôsledkom nenávisťi, ktorú vyvolala predošlá garnitúra neoconov, ktorá aj dnes tak zúrivo bojuje proti Trumpovi.

Takže deduškovia

Ale vráťme sa k nášmu červenému lúmenovi. Práve tie prehnané bezpečnostné opatrenia poslúžili súdruhovi Blahovi na demagogické tvrdenie, že pánovi Pompeovi zatlieskalo tak akurát 6 osôb, bývalých politických väzňov, ale zvyšných 5 miliónov Slovákov by na neho bučalo. Presne takú demagógiu máme ešte v živej pamäti, podľa ktorej nielen Slováci, ale všetky tie milióny triednych bratov na celom svete túžili po komunizme a tleskali revolučnej avantgarde. Teda – pokiaľ cítili na seba namierený samopal. No vždy keď došlo do tuhého, odrazu sa tie milióny uvedomelých súdruhov premenili na dym a kompletne sa vyparili z celých revolučných dejín robotníckeho hnutia. Či zmenili – o tempora! o mores! – na sebeckých meštiakov. Ale to by ešte nebolo to najhoršie. No súdruh Blaha sa už načisto utrhol z reťaze, keďže politických väzňov, prítomných na tejto akcii, tak zhovievavo posmešne nazval

„deduškami“. Veru, veď už len číslo 70 rokov musí byť pre takého mladého junca dôvodom na výsmech. A ako to, že ešte vôbec žijú, veď keby Blahovi ideoví súputníci boli trochu dôslednejší, ľudia bežne označovaní skratkou M.U.K.L. (muž určený k likvidácii) tu už dávno nemali čo robiť! A vôbec, tu vyvstáva otázka, či si súdruhovia dozorcovia dôsledne plnili svoje povinnosti, tak ako ich nainštruovala rodná strana a bratskí poradcovia z krajiny, kde zajtra znamená už včera? Neprejavovali prehnaný, až buržoázny súcit s triednym nepriateľom? Dostatočne silno kopali väzňov do rebier? Dobré sa presvedčili, či je vonku aspoň pod nulou, keď ich nahých oblievali vodou? A elektrický prúd, ktorý im púšťali do prirodzenia, nemal miestami malý počet ampérov? No a vedrá, kam im pchali hlavy, boli dostatočne naplnené fekáliami a červami? Evidentne to, že vôbec sa ešte ukazujú na verejnosti ho muselo tak rozdrážiť, že si už nedokázal ustrážiť ani svoj slovník.

Expert na výdobytky socializmu

Náš súdruh Blaha je okrem štatistiky expertom aj na výdobytky socializmu. Veď ho zažil celých prvých 10 rokov svojho života, navyše v komunistickej rodine, tak to ho pasuje na odborníka priam internacionálneho formátu. Jeho oslava socializmu u nás by mohla mať aj určitý psychologický dôvod, či skôr taký matematický – veď keď v začiatkoch nástupu sovietskych súdruhov k moci také revolučné gardy stihli za jednu noc povraždiť 1800 (napr. v Simferopole) nepriateľov ľudu, teda kšeftárov, podvodníkov, zlodejčikov či nemorálne cynické a arogantné miliónárske prasatá (Blahov slovník), v 80. rokoch to už bolo u nás len zopár zavraždených nepriateľov ľudu, hlavne kňazov, ktorí sa zrejme ešte nevysporiadali s náboženskou otázkou a ktorých takí ako Blaha ani nenazvú inak ako klérofašisti, takže tí vlastne ani nemajú nejaký veľký nárok na existenciu.

A tak náš súdruh môže kvetnato pokračovať a vypočítavať, čo všetko socializmus dal ľuďom. Teda aspoň tým, ktorých nepopravil či nejako ináč neskántril zo sveta. Ľudia si dobre pamätajú, žiadne obavy. Najmä tí 70 roční. Asi aj preto tak lezú červeným na nervy. Veď pamätajú si aj na to, že funkcionári vládnucej zločineckej organizácie tu mali okrem svojich špeciálnych obchodov aj svojich lekárov a svoje sanatóriá. Presne ako v ostatných diktatúrach tretieho sveta, kam nás svojou politikou dostali.

Našťastie, všeličo sa zlepšilo, ale tupá demagógia našich súdruhov a ich klamstvá tu zrejme ešte budú dlho strašiť. Veď to je aj jediné, čo ovládali ozaj profesionálne.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Sprava predsedu PV ZPKO Ján Litecký Šveda pri pamätníku na Jakubovom námestí. Zľava predseda KPVS Peter Sandtner a podpredseda SR ÚPN Ján Pálffy.

Foto Eva Zelenayová

Vítazný február po novom

Takmer tridsať rokov sa 25. február v našej spoločnosti nepripomínal. Kým do novembra 1989 sa tento dátum slávil ako Vítazný február a expremiér Mikuláš Dzurinda ako stredoškolač napísal o ňom oslavné básnické dielko, od vlaňajšieho roku nadobudlo jeho pripomínanie pochmurnejší charakter. Ústav pamäti národa sa rozhodol nezabúdať na dátum, keď sa v našom štáte komunisti oficiálne ujali moci. Tohto roku sa pietna spomienka na obete komunizmu organizovaná Ústavom pamäti národa konala druhý raz.

Na Jakubovom námestí v Bratislave sa stretla rôznorodá spoločnosť. Podpredseda Správnej rady ÚPN Ján Pálffy pripomenul udalosti z februára 1948, starostka MČ Bratislava Staré mesto Zuzana Aufrichtová zdôraznila, že ona je z OKS. Táto poznámka pri pamätníku obetí komunizmu, ktorých si prišli uctiť obe organizácie politických väzňov - PV ZPKO a KPVS, bola nenáležitá, najmä preto, že nešlo o stranícke podujatie a navyše, táto

strana organizovala samostatnú spomienku o hodinu neskôr.

Pri pamätníku sa predstavil aj prezidentský kandidát František Mikloško. Vyrozprával príbeh jedného zo 71 168 politických väzňov. Ocenil, že ÚPN organizuje takéto podujatie, ale tiež kriticky poznamenal, že obeť komunizmu sa nám nepodarilo sprostredkovať Západu. Predseda KPVS Peter Sandtner konštatoval, že na Slovensku pribúdajú pamätníky politických väzňov a v súčasnosti ich evidujeme 104. Upozornil na skutočnosť, že dnešná generácia je azda posledná, ktorá má možnosť vidieť a stretnúť živého politického väzňa komunizmu. Mnohým sa po rokoch strávených vo väzniciach na sklonku života znovu vracajú prežitú útrapy a trpia znova. Niekoľkí sa zúčastnili spomienkového aktu.

Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda upozornil na reinkarnáciu komunistov v súčasnosti, ktorí nehanebne poukazujú na skvelé výdobytky socializmu a nekriticky obhajujú

bývalý režim. „Ktože by si bol v roku 1948 pomyslel, keď videl tých pochodujúcich hlupákov, ktorí celý svoj rozum držali nad hlavou vo forme červenej zástavy, že skončí bez majetku, na desaťročia v žalári či rovno na popraviisku?“ – povedal na úvod. A pokračoval: „No a majstri pokroku aj s ich červenými zástavami sú späť! Pomaly, nebadane, ani nevieme ako a opäť sú ich plné noviny či internet. A opäť nemajú najmenšie zábrany hlásať svoje hlúposti.“ Ďalej uviedol niekoľko konkrétnych príkladov preto, „aby sme podržali v pamäti verejnosti spomienku na nezmyselný režim a jeho obeť. Robíme tak hlavne preto, aby k niečomu takému, čo sme tu zažívali za čias „budovania socializmu“, už nikdy nedošlo. Aby sme upozornili na konkrétnosti, aj aby sme ukázali na to, že zločiny sa nedajú len tak ľahko zamiesť pod koberec. Aby sa obyčajní ľudia nemuseli opäť báť o svoj život, ak sa odmietnu pridať na stranu vrahov“.

Eva Zelenayová

Prvá Slovenská republika a Katolícka cirkev

Pri 80. výročí vzniku Slovenského štátu 14. marca 1939 je dobré zamyslieť sa, ako spolupracovala prvá Slovenská republika s Katolíckou cirkvou.

Dnes sa nám zdá nevhodné, aby sa kňaz, najmä katolícky, venoval politickej činnosti. Ale v našich končinách, myslím Uhorsko i prvú Č-SR, to v 19. i v 20. storočí bolo celkom bežné. Kňazov-Slovákov nachádzame už za Uhorska ako v politických stranách, župných (stoličných) zastupiteľstvách, tak aj v najvyššom zákonodarnom orgáne, uhorskom sneme. Spomeňme aspoň mená Slovákov ako Ferdiš Juriga (1874 – 1950), Martin Kollár (1853 – 1919), František Jehlička (1879 – 1939), ThDr. Štefan Rosival (1844 – 1916), biskup a kardinál Ján Černoch (1852 – 1927) či biskup a prvý predseda Matice slovenskej Štefan Moyses (1797 – 1869). V politike sa v strednej Európe neangažovali iba slovenskí kňazi, ale aj rakúski vo Viedni, českí v Prahe, či nemeckí v Berlíne.

Kňaz a spisovateľ Andrej Kliman (1902-1980) v podielovej knihe SSV na rok 1937 takto apeloval na slovenských katolíkov:

Nemožno bojovať len ružencom

„Katolíci majú svoje katolícke presvedčenie prejavovať všade – doma, v kostole, v práci, na verejnosti – a majú ho prejavovať aj v politike. Na túto svoju povinnosť ale slovenskí katolíci nejako zabúdajú. Oni sú síce katolíckmi doma – nanajvýš ešte v kostole – ale v politike si nepočínajú po katolícky. Preto je potom katolicizmus tak slabo zastúpený vo vedení štátu, hoci by ináč mohol vykonať v prospech národa a vlasti veľké veci. V našom štáte mohli by mať katolíci rozhodujúce slovo, keby boli katolíckmi aj pri volebných aurnách a pri hlasovaní. Od toho sme však ešte veľmi ďaleko. Na poli politickom akosi nechceme chápať svoje povinnosti. (...) A výsledok?... Odstránenie katolíkov vo verejnom živote a rozpínavosť kadejakých nevercov... Politickú činnosť žiada od nás katolíkov nielen štátne zákonodarstvo, ale aj blaho našej Cirkvi. Len si uváž, čo by to znamenalo, keby sme sa my katolíci v našom štáte prestali starať o politický život? To by znamenalo, že by vládnu moc v našom štáte strhli na seba ľudia nábožensky indiferentní alebo nepriatelia Cirkvi. Tí by robili zákony, pre nás katolíkov, ktorých je v našom štáte viac ako 65%. Môžeš si myslieť, ako by vyzeralo to naše zákonodarstvo. Naši nepriatelia by si okrem toho zabezpečili všelijaké hmotné výhody a my katolíci by sme to zaplatili. Naši nepriatelia by obsadili všetky vedúce a vplyvné miesta a úrady a nás katolíkov by jednoducho odstrákali. V úradoch, v školách, v parlamente by sa verejne štvlo proti nám a my by sme nikde nenašli ochrany. Stali by sme sa vo vlastnom štáte chudákmi bez ochrany a práva, občanmi druhoradými a menej cennými. (...) Katolíci sú povinní brániť svoju Cirkev všade, kde je napádaná. Keď je Cirkev napádaná v politike, musíme ju brániť v politike. (...) Proti týmto politickým stranám nemožno bojovať len ružencom, ale treba siahnúť aj po zbraniach politických. Ak sa týchto zbrani nechopíme, čoskoro zakúsime na sebe osud ruských, mexických alebo španielskych katolíkov.“

Osobitná úloha Hlinku

Možno povedať, že v duchu týchto slov v 20. a 30. rokoch 20. storočia najsilnejšia politická strana Slovákov, (H)SLS, i kňazi angažovaní v nej, sa usilovali naplniť tieto výzvy a aktívne sa zapájali do verejného života.

Po roku 1938 bolo však pôsobenie kňazov v politike sťažené, či čiastočne skomplikované tým, že Slovensko sa – v dôsledku veľmocenskej politiky Veľkej Británie a Francúzska – dostalo do záujmovej sféry Nemeckej ríše, v ktorej s nástupom Adolfa Hitlera vládla ateistická, protikresťanská zameraná nacistická ideológia.

Samozrejme pri dosiahnutí autonómie a štátnosti nemožno nespomenúť osobitnú úlohu ružomerského farára **Andreja Hlinku**, rodáka z Čerbovej. Vďaka nemu sa do verejného života zapájali ďalší katolícki kňazi. Bez neho, bez jeho dlhoročnej verejnej činnosti a politickej aktivity by nebolo ani Česko-Slovenska v roku 1918 a v roku 1938 ani autonómie Slovenska.

Po jeho smrti sa jedným z dvoch podpredsedov HSLS stal jeho oltárny spolubrat a spolupracovník **Dr. Jozef Tiso**. Práve Tiso si po Hlinkovej smrti v HSLS získal najväčšiu autoritu a stal sa tak jeho nástupcom, ako vo vedení HSLS – ktorá sa od októbra 1938 stala rozhodujúcou vládnuou politickou stranou na Slovensku, tak aj celkovo vodcom Slovákov – prvým slovenským premiérom i prvým prezidentom Slovenskej republiky.

Po vyhlásení autonómie 6. októbra 1938, sa 18. januára 1939 zišiel ustanovujúci Snem Slovenskej krajiny. Tvorilo ho 63 poslancov, medzi nimi bolo dvanásť katolíckych kňazov.

Z diela Stanislava Kaššovica

„Naši kňazi pôsobiaci v Sneme Slovenskej republiky priniesli svoj príspevok do riešenia sociálnych otázok, ktoré trápili aj vtedy občanov Slovenskej republiky. Oni ako duchovní pastieri veľmi zblízka poznali problémy ľudí,“ zhodnotil znalec problematiky a životopisec kňazov-poslancov Stanislav Kaššovic. „Poslanci František Jankovič, Ferdinand Mondok a Anton Šalát sa zasadzovali za zlepšenie pracovných a mzdových podmienok robotníkov a za zavedenie rodinných prídavkov na deti pracujúcich. František Jankovič obhajoval predovšetkým práva baníkov a prispel k poštátneniu ich sociálneho a penzijného zabezpečenia. Poslanci kňazi pôsobiaci na vidieku, ako Vincent Boleček, Ján Jacko a Vojtech Plechlo, sa postavili na ochranu roľníkov pred nespravodlivými požiadavkami štátu... Na pôde kultúrneho výboru sa mimoriadne angažoval poslanec Karol Körper, ktorý podporil viaceré zákony pre rozvoj kultúry a vzdelanosti na Slovensku.“

Spolupráca štátu a Katolíckej cirkvi počas prvej SR sa prejavila napr. aj v širokom spektre katolíckych periodík. V roku 1943 ich bolo 40. Okrem Snemu Slovenskej republiky kňazi boli aj členmi Štátnej rady, ktorá bola novým prvkom v ústavnom systéme prvej SR. Okrem spišského biskupa Jána Vojtaššáka v nej boli kňazi Ján Pöstényi, správca SSV a pápežský prelát Andrej Marsina, farár v Trenčíne.

„Katolícki biskupi sa postavili s nádejou a pozitívnym očakávaním k vytvoreniu samostatného Slovenského štátu. V pastierskom liste z 20. októbra 1939, ktorým privítali vznik SR a voľbu jej prezidenta, vyzvali k budovaniu hmotnej a duchovnej budúcnosti Slovenska ako krajiny postavenej na kresťanských zásadách.“

Vatikán uznal samostatný Slovenský štát už 25. marca 1939 a Bratislava vyslala do Vatikánu najprestížnejšieho slovenského politika v osobe Karola Sidora, ďalšieho veľkého Ružomberčana.

Ján Košiar

duchovný PV ZPKO

pokračovanie v budúcom čísle

Chytíme sa zdravého rozumu?

Nemôžem si pomôcť a viem, že to vyvolá búrlivé a nenávisťné reakcie, ale musím na rovnu povedať, že fenomén Kolakovič kalí vodu na Slovensku až dodnes a vôbec nie je náhoda, že tak odporcovia samostatného Slovenska, ako aj obhajcovia nehodného arcibiskupa, pochádzajú práve z radov jeho nasledovníkov.

Áno, prebieha tu doslova zápas medzi tisovcami a kolakovičovcami, pričom jedni vyhlasujú Tisu za vraha a druhí Kolakoviča za hochštaplera, pričom obe skupiny nemajú pravdu a mali by sa nad svojimi jednoznačnými posudkami oveľa dôkladnejšie zamyslieť. Miešajú sa tu totiž dve problematiky, ktoré ťažko zladíť a dajú sa zmieriť len tak, že sa pousilujeme pochopiť, že človek nemá zodpovednosť len za seba, ale aj za druhých a pozícia prezidenta Tisu bola zásadne odlišná od pozície nadšenca a vizionára Kolakoviča. Je pravda, že máme za dobro, krásu a poriadok obetovať aj život, ale musíme dlho uvažovať nad tým, aby sme to nerobili takým spôsobom, že narobíme ľuďom v hlavách dlhodobý zmätok a nakoniec zapríčiníme viac škody, ako osohu. Preto si myslím, že osobu svojho vylúčeného člena by si mali dôkladne preskúmať a analyzovať členovia jeho rehole, konkrétne povedané, jej slovenskej provincie.

Obetoval sa za národ

Pretože predpokladať a naznačovať o osobe štátnika, ktorý nepodpísal jediný rozsudok smrti, že bol vrahom, je do neba volajúci hriech a už mnohokrát som zopakoval, že kým si to Slovensko neuvedomí, nemôže očakávať Božie požehnanie. Niečo iné je zodpovednosť za seba a za ľudí, ktorí

podľahnú môjmu nadšeniu a nezodpovednosti a niečo iné je rozhodovať o osude celého štátu počas svetovej vojny a pokúšať sa udržať v ňom poriadok, pomôcť čo najviac ľuďom a zachrániť toľko životov, koľko sa dá, aj za cenu vlastnej hanby a obety vlastného života.

Je naozaj smutné, že mnohí z nás, ktorí sme celý život túžili po slobode a bojovali za ňu, musíme teraz s ešte väčším nasadením obhajovať triviálne zásady zdravého rozumu. Nech nám je milostivý Pán Boh a naša matka Sedembolestná!

Kameň úrazu

V podstate človeka je problém uvedomenia si rozdielu medzi dobrom a zlom a umenie úvahy o tom zovšeobecniť. Najvyššia múdrosť je uvedomiť si, že sa to nedá, že to nedokážeme a ak to čiastočne a vo svojom okolí aj ako-tak dokážeme, tak len s Božou pomocou.

V súčasnosti sa ustavične rozoberá problém minority a majority, menšiny a väčšiny, dobrej elity a zlej masy. Alebo naopak? Podstata ľudskosti je práve v tom, brať ohľad na iného a popritom nezabúdať ešte aj na seba... Brať ohľad teda musíme na rôzne menšiny, ale aj tie najrôznejšie a najpestrejšie menšiny musia brať ohľad na aktuálnu väčšinu a mať k nej úctu a rešpekt. Vo vlastnom záujme.

Tá neustála minorita, menšina, predvoj a avantgarda je práve židovská a to od samotného počiatku jej sebauvedomenia, teda od Abraháma. A títo ľudia tvrdia, že oni budú predvojom, príkladom a výstrahou až do konca čias. Je tento predpoklad najväčšia hlúposť, alebo najväčšia múdrosť? Nie je to ten kameň úrazu a kameň pohoršenia? Kameň, ktorý vyvoláva nepokoj a vlastných domácich robí medzi sebou nepriateľmi?

Problém židovsko - kresťanského dialógu je v tom, že ak my povieme, že židovstvo je v poriadku, tak tvrdíme, že Ježišov kríž bol úplný nezmysel. Božie dary a povolanie sú iste neodvolateľné, ale len V KONTEXTE Listu Rimanom 11, 23. Sám Ježiš predsa povedal, že prišiel predovšetkým k strateným ovciam domu Izraela. A KTO SME MY, ak ho chceme korigovať?

Kde sa berie zlo?

Antickí mudrci tvrdili, že zlo je len nedostatok dobra. Biblickí mudrci tvrdia od počiatku, že zlo je samostatná, diabolská entita, ktorú musíme vnímať a brať do úvahy, ak chceme pochopiť nielen beh dejín, ale aj priebeh vlastného života. Nie teórie, nie čítania, ani nie uvažovania nám dovoľia pochopiť a precítiť Boha, ale práve prax v spoložití s ľuďmi okolo nás. A táto axióma tu bola od počiatku a bude až do konca, to je alfa a omega histórie ľudstva a aj každého jednotlivého človeka. Akýkoľvek mudrci a akékoľvek elity, ktoré chcú život a dejiny zariaďovať lepšie ako Boh, sú synmi diabla, ako sa aj Ježiš raz vo svätom hneve vyjadril.

Svet neutržujú pohromade mocnári, vzdelanci a politici, ale práve tá trpiaca, nenáročná a voči sebe väčšinou ohľaduplná masa ponížovaných ľudí. Len ak toto prežijeme a pochopíme, môžeme porozumieť svetu a jeho zmyslu.

Ak je teda Boh milosrdný, kde sa berie toľká krutosť a zlo? Z našej pýchy a nereálnych predstáv o našich možnostiach. Počiatok je určený, aj cieľ je určený a Stvoriteľ, ktorý toto dokázal iniciovať a realizovať, si iste dokáže lepšie ako my uvedomovať a chápať komplikovanosti a slepé uličky takéhoto projektu. Je to také ťažké pochopiť?

Verím Pane, pomôž mojej nevere!
Vlado Gregor

Prenasledovanie ich nezlomilo

Pokračovanie z 1. strany

Otca odvolali z funkcie riaditeľa hneď po vojne a preložili do Banskej Bystrice. Do roku 1953 učil, ale sťahovali nás z miesta na miesto. Pamätám sa, ako nám raz v noci prišli traja súdruhovia oznámiť, že budeme presťahovaní do iného bytu. Lialo ako z krhly, dostal som obojstranný zápal pľúc, ktorého následky nesiem po celý život. Taký detail, že si to odniesol klavír ani nestojí za reč.

Ten klavír musel pre vás veľa znamenať?

Môj otec mal rád hudbu. Preto som nechápal, prečo tak potichu počúval pre mňa najkrajšiu hudbu amerických orchestrov z pašovaných platní firmy Decca. Keď som sa ho na to opýtal, povedal, že je to bohužiaľ zakázaná hudba. V šiestich rokoch som začal chodiť do hudobnej školy učiť sa hre na husliach. Po skončení základnej školy som chcel pokračovať v štúdiu na gymnáziu. Otec bol pesimistom, neveril, že sa tam dostanem, hoci som mal veľmi dobré známky. Ibaže riaditeľom gymnázia bol veľký súdruh, ktorý bol počas prvej SR odmenený gardistami mečíkom. V ruke držal červenú ceruzku a pri menách poznamenával - deti buržoázných nacionalistov, továrníkov, šľachty, nepriateľov socializmu študovať nebudú. Rodina to teda videla tak, že nemám inú možnosť, len ísť na učňovskú školu.

Tam neprekážal váš kádrový profil?

No, ja som sa nechcel vzdať muzi-

Jozef Karvaš pred kláštorom, v ktorom kedysi býval.

Foto Eva Zelenayová

ky a náš rodinný priateľ, muzikant pán Štróbl, hral v tom čase v Brne v kapele Mirka Foreta. Keďže som absolvoval hudobnú školu a začal ma učiť hre na trúbke navrhol, aby som riskol štúdium na konzervatóriu v Čechách. V lete 1959 som sa teda pripravil na prijímacie skúšky a ako štrnásťročný som absolvoval aj profesionálne skúšky pre účinkovanie v orchestri. Stal som sa kapelníkom orchestra, ktorý v lete hrával v záhradnej reštaurácii na Urpíne.

Prijímacie skúšky na konzervatórium ste neurobili?

Ale urobil a začal som študovať v Brne. Priznám sa, že otca som nikdy nevidel plakať, ale vtedy, keď ma prijali na štúdiá sa rozplakal. Povedal mi, aby som sa držal a dúfal, že štúdiom v Česku sme sa vyhli prenasledovaniu.

A vyhli ste sa?

Kdeže! Keď som mal asi desať rokov, začala sa pre našu rodinu ďalšia ťažká etapa. Opakované telefonáty ŠtB. Mamičke povedali: „Váš manžel nepríde niekoľko dní domov.“ Keď sa vrátil, nezbadali sme na ňom žiadne následky fyzického násillia, ale bol veľmi smutný. V tom čase som ešte nevedel, čo je to psychický teror. Občas som počul, ako mamičke hovorí: „Niečo chcú a hľadajú, ale ja nič neviem ani nič nemám. Stále opakujú niektoré moje slová: „Chlapci, bijete sa do prs ako budete vládnuť bez opozície, ako jediná strana. Ale pamätajte si, že to bude trvať maximálne 40 rokov“. Prvýkrát to povedal v roku 1948 a týmto výrokom si značne pohoršil. Keď sme neboli doma, rozhádzali mu bohatú knižnicu. Nuž, môj otec do smrti zostal antikomunistom. Odmietol akúkoľvek spoluprácu s touto zločineckou organizáciou. A keby boli vedeli, že po potlačení kontrarevolúcie v Maďarsku sa pár dní u nás schovával jeden z vodcov kontrarevolúcie Alexander Katona so synom, boli by zrejme vystrieľali celú rodinu. Katona bol otcov bratranec z vetvy, z ktorej pochádzal aj môj prastrýko Andrej Kmeť.

Ako dopadlo štúdium v Brne?

V treťom ročníku ma vylúčili zo štúdiá. Zavolať si ma riaditeľ doc. Blazek a spýtal sa, čo bol môj otec a strýko počas Slovenského štátu. No a nasledovalo: „Je mi to moc líto, váš profesor s tým nesouhlasí, ale musíte opustiť školu.“ Päťdesiate roky teda dorazili aj do Česka.

Jozef Karvaš (tretí sprava) počas pietneho aktu Barbarskej noci v Banskej Bystrici.

Foto Eva Zelenayová

Výbor Matice slovenskej, v prvom rade druhý sprava Jozef Škultéty, v treťom rade prvý sprava Jozef Karvaš st.

Čo ste urobili so začatým životom?

Vyučil som sa za chladiarenského mechanika a nastúpil na základnú vojenskú službu, prakticky k PTP. Zachránil ma šéf kultúry sokolovského raketového útvaru, ktorý zariadil moje preloženie do tohto útvaru. Dozvedel sa totiž, že som muzikant. S kapelou, ktorú som založil, sme vyhrali celoštátnu súťaž armádnych kapiel.

Kde vás zastihli 60. roky?

Po vojenčine som nastúpil do Petrochemy Dubová odkiaľ som odišiel za údržbára do banskobystrickej nemocnice. Urobil som si niekoľko kurzov až prišiel rok 1968.

Príležitosť angažovať sa?

Presne tak. Vytvárali sa skupiny, jednu som založil aj ja. Zobrali sme z nemocnice malý traktor s vlečkou a vyrazili sme do mesta. Šofér oblečený v monterkách mal na chrbte bielu farbou zhotovený nápis: Rusi choďte do... a šípka smerovala do zadnej časti tela. Ja som na vozíku hral na trumpete hymnu, Internacionálu, Hej chlanci spod Tatier, tvrdé päste máte, List z frontu a podobne. Dav, ktorý sa za nami tiahol niesol štátne vlajky i čierne zástavy, prechádzali sme cez mesto, ľudia spievali a mňa zaplavoval ohromný pocit. Dodnes si ho pamätám. Môj otec stál pod jednou bránou, prišiel ku mne a povedal mi: „Jožko nerob to, potlačia to silou a tento Dubčekov režim prestojím na jednej nohe“. Zasa mal pravdu.

Vieme, že politický odmäk netrval dlho. Ale ako nestraník ste nemuseli absolvovať previerky. Alebo áno?

Jedna dáma z ateliéru nafotila náš

sprievod a tak ma predvolávali na vyšetrovačku. S kapelou sme mali ísť do Švédska, ale to neprichádzalo do úvahy. Chceli len takú maličkosť – podpísať spoluprácu. Nepodpísal som a dnes so smiechom hovorím, som to ja za blbca. Mal som podpísať, veď tu sa členom a agentom tejto zločineckej organizácie nič nestalo. Naopak, sú ctenými občanmi tohto štátu, píšú knihy, robia hudbu... A ja som cez deň udrzbárčil v nemocnici a v noci som hral. A previerky? Áno, týkali sa neposlušných boľševikov, ale napočudovanie, aj mňa. V zmysle príkazu ministerstva zdravotníctva zo dňa 2.9.1970 a uznesenia vlády ČSSR č. 200 sme boli všetci v roku 1971 preverovaní. Napísali o mne: „Jozef Karvaš pracuje ako údržbár v NsP Banská Bystrica od roku 1967. Pri pohovore potvrdil svoje uvedené údaje v písomnom prehlásení zo dňa 20. 9. V auguste toho roku 1968 napriek tomu, že ho nik z pracovníkov nenavádzal, zúčastnil sa na výzve uverejnenej v masovokomunikačných prostriedkoch v päťminútových štrajkoch vyvolaním klubu.“

Toto počínanie nepokladá za škodlivé najmä preto, že pri tejto účasti sa

spievali pochodové piesne a nevykrikoval žiadne protistranícke a protisovietske heslá. Atď. atď. Ešte je tam uvedené, že nie som členom ROH, lebo som stratil členský preukaz dôverníka ROH. Aj skutočnosť, že od 14. marca 1969 som členom Strany slovenskej obrody.

A aký bol z toho záver?

Že ma možno ponechať na pracovisku.

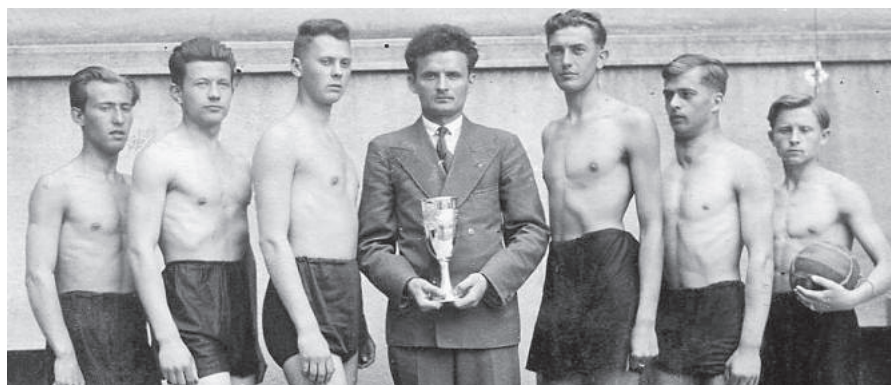
Nepomýšľali ste na emigráciu?

Nie, mojim krédom bolo, nie utekať, doma im škodiť. Pod tým previerkovým pamfletom je množstvo mien, iba jeden z nich ešte žije, Ladislav Slobodník. Keď som ho stretol spýtal som sa ho, či môže s tým pocitom, že niekomu ublížil, žiť. Teraz keď ma stretne, prechádza na druhú stranu ulice. Ale nedal si pokoj. Po prevrate chcel vstúpiť do Lions klubu, ale ho nezobrali, tak išiel do Zvolena. (LIONS CLUBS INTERNATIONAL je najväčšia a najatraktívnejšia dobročinná organizácia vo svete. Má okolo 1,3 milióna členov.) Takí ako on, sú dnes demokrati. Svedomie ich nehryzie. To nie sú ľudia ako môj otec. Keď došlo na rehabilitačné konanie, rehabilitáciu neprijal. Povedal, moja loď sa potopila a ja som sa potopil s ňou. Ono to všetky tie príkoria vás prenasledujú.

Čo naplnilo váš život?

Samozrejme, že hudba. Dokonca na moje koncerty chodil jeden eštabák. Keď ma predvolávali na vyšetrovačku, ten eštabák len zalamoval rukami, preboha, zasa vy? Raz mi vložil na stôl môj zápisník s politickými vtipmi, na ktorom bolo moje meno aj s adresou. Dal mi ho a povedal, aby som si ho lepšie strážil. Potom chodil na moje koncerty...

Eva Zelenayová

Jozef Karvaš st. (v strede) s družstvom vodného pola v Nitre.

Marcus Tullius Cicero: História je svedkyňou časov,
svetlom pravdy... učiteľkou života

Paradoxy dejín

V marci 1939 občania ČSR prežívali otrasné udalosti. Vznik Slovenskej republiky a vznik Protektorátu Čechy a Morava. Dr. Jozef Tiso a JUDr. Emil Hácha. Obaja zákonným ústavným spôsobom zvolení prezidenti. Obaja zachraňovali svoje malé opustené národy zo všetkých svojich síl a možností v pevnom zovretí nacistického Nemecka počas druhej svetovej vojny. Väčšina občanov uznávala ich záslužnú činnosť. Vieme, akej vďaky sa im po skončení vojny dostalo. V dejinách národov i štátov sú podobné javy veľmi časté.

Tak napríklad Španielsko. V marci 1939 sa skončila 32 mesiacov trvajúca krvavá bratovražedná občianska vojna (od júla 1936 do marca 1939). Príčinou boli dlhodobé sociálne rozpory a úporný boj sedemnástich politických strán o moc po vzniku republiky a po abdikácii kráľa a jeho odchode do zahraničia v roku 1931. Republikánska vláda sa zmietať v terore ľavicových strán. K moci sa dostali komunisti, trockisti a anarchisti. Prišiel zákaz opozičných časopisov, novín, strieľanie poslancov, ničenie ich kancelárií. Terčom boli najmä katolíci. Kláštory, fary, bolo zavraždených približne 17 tisíc kňazov, rehoľníkov a rehoľníčok, jedenásť biskupov a pod. Pred úplným zrútením Španielska povstala vlastenecká katolícka armáda na čele s generálom Frankom...

Zlato za tanky

Zo Sovietskeho zväzu prišli na pomoc republikánom, čiže vládnúcim marxistom tzv. dobrovoľníci – interbrigadisti. Aj s tankami na lodiach. Aj z ČSR ich odišlo asi dvetisícpäťsto a niekoľko sto ich aj padlo. Tí, ktorí sa vrátili, tiež sa doma dožili nečakanej vďaky. Na čele sovietskych dobrovoľníkov bol vysoký funkcionár NKVD Orlov. Skutočným menom Feldbin. Zaviedol v Španielsku červený teror. Zmienil sa o ňom aj americký spisovateľ Ernest Hemingway v knižke *Komu zvoní do hrobu*. V knihe zapísal aj beštiálnu popravu katolíckeho kňaza a jeho veriacich v jednom mestečku počas španielskej občianskej vojny. Generál Orlov odviekol zo španielskeho štátneho pokladu 420 ton zlata do Sovietskeho zväzu ako náhradu za dodané tanky. Ale nesplnil politickú úlohu – zabezpečiť víťazstvo marxistov-komunistov nad katolíkmi... Takže dostala sa mu tiež nečakaná vďačnosť.

Tak ako aj generálovi Frankovi. Po víťazstve v roku 1939 vládol dlhé desaťročia ako diktátor, s čestným titulom vodca. Teraz marxisti všetkých odtieňov, ktorí už presadili viaceré Marxove zásady do života španielskych

občanov (ničenie náboženstva, rodiny), uzákonnili aj úplné odstránenie čestných pamiatok na generála Franka, ako záchrancu Španielska pred bolševickou mocou. Sochy, busty, pamätne tabule, filmy, fotografie, atď. Takže plní sa ľudová múdrosť: Svetská sláva, poľná tráva. A niekto sa ironicky v tlači vyjadril: Zlato, ktoré španielski kolonizátori v Amerike nakradli, poslúžilo teraz sovietskej internacionále. Paradoxy dejín.

Komu prospel atentát?

A hlúpučká naivita niektorých Slovákov v ankete tzv. Najväčší Slovák. Nie, samovrah Jozef Gabčík nemôže byť najväčším Slovákom. Atentát na Reinharda Heydricha, ríšskeho protektora, 27. mája 1942 neprospe Slovákom a už vôbec nie občanom Čiech a Moravy. Odveta Nemcov bola ukrutná. Tisíce popravených nevinných ľudí, zlikvidované dve dediny aj s ich obyvateľmi (Lidice a Ležáky). A znásobený nacistický teror. Jozef Gabčík – samovrah, konal veľmi nezodpovedne. Noc pred atentátom si užíval s alkoholom a milenkou v náručí. Tak je to uvedené v knihe *Stín za Heydrichem* (Praha 1947). Preto asi zlyhal Gabčíkov automat, preto asi aj ten granát, ktorý vrhol druhý atentátnik, nedopadol presne na cieľ. Prečo sa jeden z parašutistov – atentátnikov, stačil ešte pred splnením úlohy oženiť a ďalší v zúfalej situácii zvolil zradu? Komu prospel tento atentát?

Vysvetľuje Tigrid

Nech nám odpovie Dr. Pavel Tigrid, bývalý minister kultúry ČR. V rokoch sovietskej okupácie ČSR vydavateľ časopisu *Svědectví* v Paríži. Citácie z jeho knihy *Kapesní průvodce* (inteligentní ženy po vlastním osudu). Praha 1990.

Strana 113: Nemci zaviedli v Protektoráte úspešný systém informátorov. Podplácali, korumpovali...Udaní Čechov Čechmi bolo viac, ako by sa slušilo. (Pozn.: Takže situácia atentátnikov bola zúfalá. A únik vylúčený.)

Strana 155: Po atentáte na Heydricha bol v posledných rokoch vojny český odboj bezvýznamný.

Strana 157: Atentát mal presvedčiť svet o existencii niečoho, čo nie je, ale malo by byť.

Strana 158: SNP (i atentát) bolo pre Beneša injekciou.

Poznámka. V španielskej občianskej vojne zahynulo približne milión ľudí. Z armády generála Franka 130 tisíc, z republikánskej armády 320 tisíc. Marxistickí revolucionári zavraždili desaťtisíce nevinných ľudí.

Július Homola

Arpád Tarnóczy (druhý zľava) pred pamätnou tabuľou v NR SR.

Parlament prijal prvý protikomunistický zákon

Na návrh poslanca NR SR Arpáda Tarnóczyho 27. marca 1996 schválila NR SR zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: „Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.“ Na obr. Arpád Tarnóczy a členovia PV ZPKO pred pamätnou tabuľou v parlamente.

Foto Vlastimil Morávek

Odvážna pani Margita

Predsedníčka regionálnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom Margita Zimanová je nielen našou aktívnou členkou, ale pohotovo reaguje aj na celospoločenské výzvy. Slovenský rozhlas odvysielal 22. februára tému: Ako sa riadime morálnymi vlastnosťami. Pani Margita do rozhlasového záznamníka povedala:

„Od mala sa riadim takýmto morálnymi vlastnosťami: Stále hovorím pravdu, nebojím sa hovoriť i keď sa dnes ľudia boja hovoriť a radšej sú ticho. Pracovala som čestne a zodpovedne, nebrala som nič, čo nebolo moje. Som dieťa obidvoch politických väzňov, otecko bol popravený a mamička bola odsúdená na doživotie. V 50. rokoch minulého storočia som zažila veľa zlého, ale vždy som sa vedela ubrániť. Aj naši niektorí politici by sa mali zamyslieť nad tým, aby odstránili z parlamentu zlé vzťahy a riešili pre ľudí iba dobro. Ale to je všetko u politikov, chcú sa povyšovať nad ostatnými a tak robia zlo celému národu. Za Najslávka považujem Dr. Jozefa Tisu, lebo keby jeho nebolo, tak by sme nemali Slovenskú republiku. Vďaka nemu bol Slovenský štát. Nedal zobrať územie Poliakom, Nemcom, Maďarom. Čo by zostalo zo Slovenska? Ľudia nepoznajú históriu. Nevie, kedy sa Slováci už spamätajú, veď od roku 1918 sa nemôžu postaviť na nohy.“

Gratulantom

Srdečná vďaka všetkým gratulantom k zlatej svadbe s manželom Rudolfom, a najmä pánovi Júliusovi Homolovi za kyticu kvetov,

Vaša
Eva Zelenayová

Opustil nás Štefan Skladan

Zakladajúci člen organizácie politických väzňov v Žiari nad Hronom **Štefan Skladan** skončil svoju životnú púť 17. februára tohto roku. Predsedníčka žiarskej organizácie **Margita Zimanová** sa s ním rozlúčila týmito slovami:

„Bolestne sa nás dotkla smutná a nečakaná správa o náhlom odchode nášho drahého člena spomedzi nás. Tak ako stotisíce nevinných ľudí v 50. rokoch minulého storočia u nás, ani on sa nevyhol krutému osudu, ktorý pre tento národ pripravila komunistická spoločnosť. Bola to doba zastráňovania, tyranie a mučenia nevinných ľudí.“

Štefan Skladan sa vyslovil na zábave v Horných Opatovciach, že celú moc v štáte chcú obsadiť komunisti a že to bude veľké utrpenie pre slovenský národ. Tento jeho výrok počul občan z Horných Opatoviec, funkcionár OV KSS a udal ho. Bol zaistený a iba vďaka jeho spolupracovníkom na Okresnom súde vo Zvolene, nedostal veľký trest. Odsúdený bol na jeden rok a trest si odpykával v Jáchymovských baniach. Po návrate z väzenia mohol robiť iba robotnícku profesiu.

Ďakujeme Ti Štefan za krásne básne, ktoré si recitoval spamäti pri každom našom podujatí do vysokého veku.“

STALO SA

7. marca 1939 minister zahraničia Chvalkovský informoval nemeckého diplomatického zástupcu v Prahe, že jeho vláda dáva Slovákom na slobodné rozhodnutie, či chcú ostať v Česko-Slovenskom štáte, alebo vyhlásiť samostatnosť Slovenska.

7. marca 1976 zomrel v Ríme pápežský prelát Dr. Štefan Náhalka, jeden z hlavných zakladateľov Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

11. marca 1924 sa v Udavskom narodil kardinál Jozef Tomko – 95. výročie.

11. marca 1939 prezident republiky Hácha vymenoval novú slovenskú vládu na čele s Karolom Sidorom. Jej ďalšími členmi boli: Jozef Sivák (školsťvo a národná osveta), Martin Sokol (vnútro), Július Stano (doprava a verejná práca), Peter Zaťko (priemysel, obchod, živnosti a pôdohospodárstvo), Alexander Hrnčár (financie) a Gejza Fritz (spravodlivosť).

11. marca 1960 komunistická polícia zatkla a uväznila tajne vysväteného biskupa, jezuitu Jána Chryzostoma Korca. Biskup Korec bol 20. mája odsúdený Krajským súdom v Bratislave (predseda senátu Ervín Polakovič) „pre velezradu“ na 12 rokov väzenia, stratu občianskych práv a vypovedanie zo Západoslovenského kraja. Väznili ho v Prahe na Pankráci a potom vo Valdičiach pri Jičine až do 24. februára 1968.

12. marca 1929 sa v Košiciach narodil slovenský organista a pedagóg Ferdinand Klin-
da.

13. marca 1939 v noci z 12. na 13. marca Dr. Keppler dostal z Berlína príkaz urobiť všetko, aby sa Slovensko osamostatnilo. Preto sa obrátil na zosadeného predsedu vlády J. Tisu s pozvaním na rozhovor ku kancelárovi Nemec-
ka A. Hitlerovi. Tiso dve prvé posolstvá odmietol. Ale keď prišiel tretí posol s pozvaním, overeným nemeckým konzulom v Bratislave E. von Druffelom, Tiso sa pobral do Bratislavy a predložil vec na rozhodnutie predsedovi vlády Sidorovi, predsedovi Slovenského snemu Sokolovi a členom predsedníctva HSLS-SSNJ. Zišli sa všetci členovia Užšieho predsedníctva HSLS-SSNJ, členovia vlády a členovia predsedníctva Slovenského snemu. Títo ústavní a politickí predstavitelia Slovenska rozhodli, že Tiso má pozvanie

priať, vypočuť Hitlera, ale každé rozhodnutie rezervovať Snemu Slovenskej krajiny.

Tiso prijal nemecký kancelár Adolf Hitler. Rozhovor trval 75 minút. Vo zvyčajnom monológu Hitler Tisovi oznámil, že sa rozhodol likvidovať „zvyšné Česko“ (Resttschechei), ale že jeho záujmy sa končia pri Karpatoch. Ak sa Slovensko rozhodne pre samostatnosť, on je ochotný uznať ju a zaručiť Slovákom ich nezávislosť.

Tiso Hitlerovi odpovedal, že ľútuje, ale nie je v stave urobiť nijaké rozhodnutie v tejto veci, lebo to patrí výlučne do kompetencie Slovenského snemu.

14. marca 1939 o 9. hodine prišiel Tiso do Bratislavy a hneď zreferoval ústavným a politickým činiteľom, ktorí ho vyslali do Berlína, aká je tam situácia. O 10.57 h Snem Slovenskej krajiny otvoril svoje mimoriadne zasadanie, na ktorom sa zúčastnilo 57 poslancov z celkového počtu 63.

Predseda Snemu Martin Sokol vyzval poslancov, aby hlasovali, či sú za samostatný slovenský štát, alebo nie. Všetci prítomní poslanci povstaním zo svojich miest odhlasovali utvorenie samostatného Slovenského štátu.

Po krátkej prestávke predseda Snemu Dr. Sokol predložil na schválenie Zákon zo dňa 14. marca 1939 o samostatnom štáte Slovenskom, ktorý právne kodifikoval vyhlásenie samostatnosti a pretvoril Snem Slovenskej krajiny na zákonodarný Snem Slovenského štátu. Potom prišlo predsedníctvo Snemu k vymenovaniu prvej vlády Slovenského štátu. Tvorili ju: Jozef Tiso ako predseda vlády a ministri Vojtech Tuka (podpredseda vlády), Karol Sidor (vnútro), Ferdinand Čatloš (národná obrana), Jozef Sivák (školsťvo), Gejza Medrický (hospodárstvo), Ferdinand Ďurčanský (zahraničie), Gejza Fritz (pravosúdie), Mikuláš Pružinský (financie), Július Stano (doprava a verejná práca).

21. marca 1982 zomrel v rímskej nemocnici profesor Pápežského orientálneho inštitútu, významný historik Slovenska a slovanských krajín, kňaz východného rítu a člen Spoločnosti Ježišovej Michal Lacko.

23. marca 1939 napadli maďarské vojenské jednotky územie Slovenskej republiky tromi prúdmi z územia Podkarpatskej Rusi, ktorú krát-

ko predtým začali okupovať. Do dejín vošla ako Malá vojna.

23. marca 1948 Slovenská národná rada schválila nové nariadenie č. 7/1948 o pracovných útvaroch, ktoré sa vlastne stali táborami nútených prác. Občanov tam uvrhovali bez súdneho pokračovania, iba na príkaz trojčlennej komisie poverenictva vnútra. Väzni v nich trpeli často v neľudských podmienkach, ba mnohí aj zahynuli. Podobnými tábormi v celej ČSR postupne prešlo asi 80 000 občanov.

23. marca 1968 zvolalo vedenie ZSSR najvyšších predstaviteľov štátov Varšavskej zmluvy (okrem Rumunska) na stretnutie v Drážďanoch (Dresden), kde všetci účastníci vyjadrili svoje znepokojenie nad stálym vzrastom. „negatívnych tendencií“ v ČSSR.

23. marca 1959 v Leopoldove zomrel bl. Metod Trčka.

24. marca 1946 Štátna bezpečnosť vydala oficiálnu správu, že na Slovensku odhalila niekoľko protištatných skupín, ktoré udržiavali spojenie so slovenskými emigrantmi v Rakúsku a pracovali za obnovenie slovenského štátu. V tejto súvislosti zaviedli trestné pokračovanie proti viacerým slovenským študentom (Š. Chalmovský, A. Kšíňant, J. Bačkor, J. Vicen).

27. marca 1996 Národná rada SR po opätovnom prerokovaní schválila zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Vyhlásila, že „KSČ a jej odnože KSS sú zodpovedné za spôsob vlády v našej krajine v rokoch 1948 – 1989, a to najmä za cieľavedomé ničenie tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, za úmyselné porušovanie ľudských práv a slobôd, za justičné zločiny vykonané v politických procesoch, za teror vykonávaný proti nositeľom iných názorov, než aké zodpovedali učeniu marxizmu-leninizmu, za devastáciu hospodárstva, za zničenie tradičných princípov vlastníckeho práva, za zneužívanie výchovy, vzdelávania, vedy a kultúry na politické a ideologické účely“.

Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 90 rokov, 3. júna 2017, zomrela **Anna MAZÁKOVÁ** z Púchova, dlhoročná členka pobočky PV ZPKO v Ilave, Považskej Bystrici, Púchove.

† Vo veku 89 rokov, 26. januára 2019, zomrel **Viliam BURIAN** z Nitry-Krškany, dlhoročný člen pobočky PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka sa konala 30. januára 2019 na cintoríne v Dome smútku v Dolných Krškanoch. Poslednej rozlúčky sa za regionálnu organizáciu v Nitre zúčastnili jej predsedníčka Alžbeta Loudová a členka Jana Verešová.

† Vo veku 84 rokov, 9. februára 2019, zomrel **Stanislav BIDŽOVSKÝ**, dlhoročný člen pobočky PV ZPKO v Dolnom Kubíne. Posledná rozlúčka sa konala 11. februára 2019 v kostole Najsvätejšej Trojice v Tvrdošíne za účasti členiek pobočky.

† Vo veku nedožitých 86 rokov, 28. novembra 2018, zomrela **Rozália TOMČOVÁ** z Klokočova, dlhoročná členka pobočky PV ZPKO v Michalovciach. Pochovaná je v rodnej obci Klokočov.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod.

PRIPOMÍNAME SI

V marci si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov

Igor Schweighofer, Bratislava 17.3.1969
Marcel Szatmáry, Spišské Vlachy 12.3.1969

55 rokov

Radoslav Rafaj, Žilina 30.3.1964
Dana Rakáčová, Košice 12.3.1964

65 rokov

Magdaléna Meľošová, Heľpa 22.3.1954
Božena Gavelová, Levoča 1.3.1954

70 rokov

Ludmila Filipková, Topolčiany 31.3.1949
Ján Pálffy, Košice 27.3.1949
Peter Selecký, Bratislava 29.3.1949
Miroslav Uličný, Krompachy 4.3.1949

75 rokov

Eduard Plšek, Hlohovec 2.3.1944

80 rokov

Mária Halásová, Hlohovec 13.3.1939

81 rokov

Ing. Jozef Dudáš, Banská Bystrica 4.3.1938

Eva Sopóciová, Nitra 1.3.1938
Mária Dobrodejová, Ružomberok 10.3.1938

82 rokov

Eduard Kováč, Bratislava 13.3.1937

83 rokov

Ján Gregor, Banská Bystrica 8.3.1936
Jozefína Matúšková, Budmerice 18.3.1936

84 rokov

Anna Strašiftáková, Modra 29.3.1935
Ľuba Drápelová, Bratislava 30.3.1935

86 rokov

Ján Bílek, Jablonov 27.3.1933

87 rokov

Anton Malacký, Šenkvice 3.3.1932
Anna Štefanová, Spišská Nová Ves 9.3.1932

89 rokov

Ján Čuraj, Žilina 17.3.1930
Ing. Július Homola, Topolčianky 15.3.1930

90 rokov

Cyril Bahno, Kremnica 4.3.1929

91 rokov

Fridrich Fritz, Martin-Záturčie 4.3.1928

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA ČINNOSŤ

JUDr. Peter Brňák, Bratislava	50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava	10 EUR
Magda Suchy, Toronto, Kanada	100 EUR
Božena Kováčiková, Trenčín	20 EUR
Anton Hrtus, Lendak	40 EUR
Petronela Šustová, Piešťany	50 EUR
Marian Hromadka, Trnava	10 EUR
Anna Pološová	10 EUR
Marcel Ištoňa, Torsya	10 EUR
Mária Chorvátová-Miková, Tvrdošín	10 EUR
Alojz Poldauf, Ladomerská Vieska	20 EUR
Marta Filová, Žilina	10 EUR
Mária Špaková, Levoča	48 EUR
Margita Čirinová, Bratislava	10 EUR
Mária Žilincánová, Bratislava	20 EUR
Vlasta Hadvígová, Trebatice	5 EUR
Marta Jalovcová, Trnava	10 EUR
Mária Dobrodejová, Ružomberok	10 EUR
Daniel Ždanský, Sečovce	10 EUR
Marta Gašparovičová, Stupava	25 EUR
Jozef Matej, Nová Dubnica	5 EUR
Jozef Panáč, Hvozdnica	18 EUR
Štefan Gdovin, Pušovice	10 EUR
JUDr. Bartolomej Kaščák	10 EUR
Lubomír Hatala, Prievidza	38 EUR
Anna Božíková, Chynorany	5 EUR
Stanislav Zahuranec, Spišské Vlachy	20 EUR
Jozef Kršek, Bratislava	40 EUR
Barbora Prihodová, Trebišov	20 EUR
Františka Vargová, Zlaté Moravce	10 EUR
Marta Vaculová, Nitra-Krškany	50 EUR
RO PV ZPKO, Nitra	70 EUR
Karol Martinec, Senica	50 EUR
Mária Lukáčová, Bardejov	8 EUR
Vavrínek Vaľo, Michalovce	10 EUR
Ján Volný, Spišská Nová Ves	50 EUR
Mária Kubačková, Bratislava	20 EUR
Jana Blublová, Ivanka pri Dunaji	30 EUR
Margita Chudá, Štefanov	10 EUR
Karol Dubjel, Kysucké Nové Mesto	15 EUR
Juraj Koperdák	30 EUR
Štefan Benčat, Kozárovce	5 EUR
Kveta Krásková, Lutilla	10 EUR
Jana Masařová, Trnava	10 EUR
Melánia Straková, Piešťany	5 EUR
Ladislav Straka, Veľké Orvište	6 EUR
Eva Hlučová, Piešťany	5 EUR
Ing. Soňa Šubová, Nitra	50 EUR
Jozef Korec, Nitra	20 EUR
Andrej Strašifták, Šenkvice	50 EUR
Marián Ištók s manželkou, Košice	30 EUR
Vojtech Polnišer, Tlmače	15 EUR
Mária Jakubečková, Trenčianske Teplice	8 EUR
Ivan Kliment, Tuhar	15 EUR
Marcela Gašparovičová, Bystričany	2 EUR
Ing. Augustín Frantz, Gánovce	10 EUR
Elemír Trišča, Jarovnice	2 EUR
Ervin Blažíček, Malacky	40 EUR
Mária Marta Halasová, Hlohovec	5 EUR
MUDr. Milada Juhásová, Liptovský Mikuláš	5 EUR
Milan Kašiar, Ilava	15 EUR
Ján Dekýš, Lovča	5 EUR
Irena Krajčíková, Trenčianska Teplá	10 EUR
Ing. Rastislav Kalafut, Bratislava	20 EUR
Ing. Mária Poráziková, Bratislava	18 EUR
Ing. Jozef Dečo, Bratislava	8 EUR
Ing. Viliam Zopp, Bratislava	3 EUR
Ivana Španíková, Bratislava	8 EUR
Eva Krupská, Cífer	5 EUR
Jana Zimenová, Varín	40 EUR
MUDr. Anna Vojtíkevičová, Žilina	40 EUR
Lívia Brhlovicová, Bratislava	13 EUR
Darina Klimová	10 EUR
Július Homola, Topolčianky	5 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

Za Helenkou Hermanovou

V čísle tri z roku 2014 sme uverejnili rozhovor s našim členom zo Sv. Jura Jozefom Hermanom. Z titulnej fotografie sa usmievala jeho pani Helenka. V bratislavskom krematóriu sme sa s ňou 7. februára rozlúčili navždy. Hoci posledné roky života skôr ona potrebovala pomoc, celý život sa starala o pohodu vo svojej rodine, a najmä o svojho politicky prenasledovaného manžela. Oстане navždy v našich spomienkach

.(ez)

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stra-

tili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Zúčemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0902 199 429 a 0905 737 790.

Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

Olud 28/45

4

Z á p i s n i e a

spísaná u Obžalobcu Okr. ľudového súdu v Nitre dňa 12. júla 1945.

Dostavil sa profesor Vít H e j n ý , ktorý bez vyzvania vypovedá:

Ja som bol na Obch. akadémií v Nitre pod riaditeľstvom Dra. Karvaša zamestnaný ako profesor, cudzinec, Čech, ktorý bol ako exponovaný Čechoslovák prenasledovaný.

Dr. Karvaš sa po celú dobu môjho pobytu v Nitre choval ku mne priateľsky a útoky, ktoré boli na moju osobu z HG robené zneškodňoval a o týchto ma vždy zavčas informoval.

Podľa môjho úsudku riaditeľ Karvaš bol človekom demokratického smýšľania a nikdy nezastával záujmy fašistické.

Záp. skonč. a podp.

D, a. h.

vypočutý:

K.

Vít H e j n ý _ profesor,
ref. min. škol. a osvěty-Praha.